

Sosialistipuolueen rakenne ja sosialistiosastojen käytännöllinen toiminta

II

Sosialistiosastojen käytännöllisestä toiminnasta puhuttaessa tässä kirjoituksessa, on tarkoitus puhua etupäässä suomalaisten osastojen toiminnasta, sillä toiskielisten sosialistiosastojen käytännöllinen toiminta eroaa siinä määrin suomalaisista, että niistä ei kunnolla voi puhua samalla kertaa.

Sosialistiosastojen samaten kuin koko sosialistipuolueen tarkoituksena on päämäärälliseen voiton, yhteiskunnallisen vallankumouksen, ja välillisten parannuksien saavuttaminen, kuten jo tämän kirjoitusarjan edellisestä osasta (Säkenien viimeisessä numerossa) osotettiin. Tämän ohella on sosialistiosastoille myös tärkeänä tehtävänä valistus- eli sivistystyön tekeminen, sekä varojen hankkiminen kaikkien puolueorganien toimintaa varten. Ja nämä tehtävät eivät suinkaan ole vähimmän toimintatarmaa ja innostusta kysyviä. Näin moninaisten tehtävien suorittaminen pakottaa osastojen toiminnan sangen monipuoliseksi. Ei riitä se, että pidetään vain osastojen viralliset kokoukset, vaan niiden lisäksi täytyy pitää ohjelma- ja puhujaseuran kokouksia, iltamia, näytelmä- y. m. tilaisuuksia ja monilukuinen toimikuntien ja alaosastojen joukko suorittamassa erilaisia tehtäviä. Sosialistiosasto nykypäivinä on kuin hyvinjärjestetty teollisuuslaitos, jossa on käytännössä mahdollisimman pitkälle ulotettu työnjako ja

täsmällinen tehtäviensä suorittaminen.

Työkokoukset.

Sosialistiosastojen toiminnan luonne vaatii jakamaan kokoukset kahteen osaan, n. s. työ- ja ohjelmakokouksiin. Edellisissä kokouksissa päätetään kaikista virallisista asioista ja jälkimäisissä tehdään kasvatuustyötä. Molemmat kokousmuodot ovat siksi tärkeitä, että niihin kannattaa kajota erikseen.

Työkokoukset ovat epäilemättä välttämättömimmät osaston toiminnalle. Ilman niitä ei voi olla järjestettyä osastotoimintaa, toimintaa, jossa useinkin monisatalukuinen jäsenistö saa yhteisen tahdon ja toimintatavan. Siellä missä jäsenistö käsittää sosialistisen liikkeen joukkoliikkeeksi, käy jäsenistö ututterasti työkokouksissa ja seuraa asioiden kulkua mitä suurimmalla tarkkuudella. Tällöin eivät pääse muutama harvat yksilöt omien pyyteittensä mukaisesti asioita johtamaan, eikä synny jäsenistön keskuudessa toimintaa hajottavaa murinaa toimitsijoita vastaan.

Työkokouksen tehtävät ovat sangen laajat. Tulee käsitellä osaston n. s. sisäiset asiat, joihin kuuluvat osaston talouden huolehtiminen, eri toimikuntien työskentelyn valvominen, jäsenien osastoon hvväk-syminen, y. m. s. Näiden lisäksi on työkokouksissa valvottava kaik-

kien niiden tehtävien suorittamisesta, joita joudutaan suorittamaan paikallisen ja ulkopuolisen sosialistisen liikkeen edistämiseksi. Tulee edelleen valvoa kaikkien niiden puolueorganien toimintaa, jotka alue-, piiri- ja järjestön toimeenpanevan toimikunnan nimellä ovat toiminnassa, sekä näiden lisäksi vielä valvoa keskus-, kaunti-, valtio- ja kansallistoimeenpanevan komitean toimintaa ja toimittaa asianmukaisessa järjestyksessä toimikuntien jäsenten vaalit. Vielä on tarkoin seurattava kaikkia edustajakokouksia, olipa ne sitte alueen, piirin, järjestön, kaupunkijärjestön, kauntin, valtion tai yleispuolueen edustajakokouksia. Niissä pohdittavia asioita tulee osastojen työkokouksissaan valmistaa jo ennen kutakin edustajakokousta ja sitte taas edustajakokouksen jälkeen tarkistaa niissä tehtyjä päätöksiä. Kaikkia näitä toimenpiteitä valvoessaan täytyy osastojen jäsenten työkokouksissa pohtia vielä muista mahdollisista toimenpiteistä joko yleispuolueen tai sen yksityisten osien voimistuttamiseksi, joista esitykset tulee esittää yleisäänestyskellä ratkaistavaksi. Samalla on tarkoin seurattava toisten osastojen tekemiä yleisäänestysesityksiä, voidakseen parhaan harkinnan mukaisesti ottaa osaa puolueen sisäiseen lainsäädäntään yleisäänestystietä.

Työkokouksissa myös pohditaan verotuskysymystä, jolloin tulevat käsiteltäviksi niin varsinaiset kuin ylimääräisetkin verot puolueen kaikkien eri organien moninaisiin tarpeisiin. Samoin on työkokouksissa keskusteltava ja päätettävä kaikkien muiden puoluelaitosten kannattamisesta ja valvoa samalla niiden toimintaa. Sanomalehtemme vaativat tällöin jäsenistön huomiota sangen suuressa määrässä

niin periaatteellisen kannan tarkistamiseksi kuin myös varojen hankkimiseksi puoluelehtien tukemista varten.

Osastojen työkokousten käsiteltäviksi ja päätettäviksi joutuvat monenmoiset muut kysymykset, kuten esim. sultautumisot niin puolueen sisällä kuin ulkopuolisiin eri ryhmiin. Tämä tehtävä on sangen tärkeä ja arkaluontoinen varsinkin sellaisina aikoina, jolloin kiivaat suuntataistelut ovat käynnissä puolueemme sisällä. Eikä se supistu yksinomaan vain virallisen suhteemme määrittelemiseen, vaan siinä samalla tarkistamme omaa menettelytapaamme ja teemme siinä aina ajan ja tarpeen vaatimia korjauksia.

Sosialistosastojen tehtäviin kuuluu myös edustajaehdokkaiden arvosteleminen ja asettaminen kunnallis-, kaunti-, valtio-, y. m. vaaleja varten. Jos mielitään välttyä epäkelvollisten edustajaehdokkaiden nimittämisestä, niin tulee jäsenistön tarkoin seurata puoluejäsenten toimintaa laajoilla aloilla. Jos sitä ei tehdä, niin joudutaan valitsemaan ehdokkaiksi säkkipäässä sellaisia henkilöitä, jotka eivät vastaa niitä vaatimuksia mitä meidän luokkataistelujoina täytyy asettaa kaikille ehdokkaillenne. Valtion vaaleja varten on esim. Massassa valtiokonventionilla oikeus asettaa ehdokkaat, mutta siitä huolimatta tulisi osastojen jo ennen valtiokonventionia suunnitella, ketä asetetaan valtiokonventionissa ehdokkaiksi. Samaten olisi huolehdittava muidenkin ehdokkaiden suhteen silloinkin, vaikka jo etukäteen tiedetään, että listamme ei vaaleissa läpse. Tämän kautta toteutetaan jäsenistömme tarkoin seuraamaan asioita, eikä nimollen tapahdu yllätyksiä silloinkaan kun ehdokkaamme läpäisevät vaaleissa. Näitä asi-

oita kyllä valmistellaan monenmoisissa komiteoissa, manomalehdissä ja yksityisissäkin keskusteluissa, mutta lopullinen päättäminen kuitenkin aina kuuluu osastojen työkokouksille.

Edellisestä seuraa vaaliagitatsionista huolehtiminen. Vaaliagitatsionin laatu vaatii tarkkaa pohdintaa. Täytyy tarkoin tutkia kukin olotila ennenkuin päätetään vaaliagitatsionin laadusta. Toisissa tapauksissa riittää yleiset kokoukset ja agitatsionitilaisuudet, mutta toisen kerran vaaditaan ankaraa kirjallista agitatsionia, jota voidaan tehdä sanomalehtien, lentolehtisten ja pikkukirjallisuuden avulla. Voi vielä tulla kysymykseen suoranainen persoona-agitatsionikin, varsinkin silloin kun osastojen jäsenet ovat tiedollisesti ja kielitaidoltaan siinä asemassa, että voivat suullisilla selostuksilla työtovereilleen, jopa asunnosta asuntoon kulkemalla tehdä persoonakohtaista agitatsionityötä.

Kaikkien näiden lukuisten tehtävien ohella on osastojen jäsenten mietittävä ja keksittävä uusia agitatsionikeinoja, joilla entistä paremmin voidaan agiteerata jäseniä puolueeseemme. Ja sikäli kuin eri yksilöt keksivät hyödyllisiä agitatsionikeinoja on niistä vaihdettava mielipiteitä ja päätettävä osastojen työkokouksissa.

Kuten jo tästä lyhyesti esitetystä luettelosta näkyy, on osastojen työkokouksilla työtä yllin kyllin. Vaikka nämä kaikki tehtävät eivät luonnollisesti satukaan samassa kokouksessa käsiteltäväksi, niin uusiintuvat ne vuoden mittaan siksi usein, että jokaisella osastolla on tekemistä niin paljo kuin ne kerkiävät, jos vaan käsittelevät tehtävänsä. Useimmat mainituista asioista voivat olla monen mielestä kuivan puoleisia, mutta jokaisen tulee

muistaa, että nekin kuivat asiat ovat käsiteltävä ja juuri niiden oikeasta käsittelystä riippuu koko osaston, jopa koko puolueemmekin olemassaolo ja edistyminen.

Voidakseen osastot aikanaan kunnollisesti käsitellä kaikki tarpeelliset asiat, täytyy osastojen työkokoukset olla hyvin järjestettyjä. Jäsenistöllä tässä on ensimmäinen velvollisuus. Kokouksiin saapuminen täytyy olla täsmällistä. Jos joudutaan odottamaan jäsenistöä tuntikausia, niin kokouksen aika jää niin lyhyeksi, että ei ehditäkään käsitellä asioita, vaan lutkitaan niitä menemään miten sattuu tai jäävät kokonaan käsittelemättä. Jokaisen jäsenen mieleen pitäisi saada tulikirjaimin painetuksi tämä seikka, sillä siksi moni osasto kärsii tästä epäkohdasta. Ja kun osastojen toiminta kärsii, niin silloin siitä kärsii kaikkien muidenkin puolueorganien toiminta. Ja myöhäisestä kokoukseen saapumisesta kärsivät myös yksityiset jäsenetkin, ne nimittäin, jotka saapuvat kokouksiin täsmällisesti, mutta joutuvat aikaansa menettämään toisten huolimattomien tähden. Kokoukset tällöin muodostuvat ikäviksi kun kokousaika venyy puoleen yönön, usein siitäkin sivu. Se vaikuttaa häiritsevästi työlästen yksityiseen elämänsäkin, kun täytyy aamulla aikasin lähteä jokapäiväiseen leivän ansaitsemiseen. Jokaisella paikkakunnalla pitäisi tarmokkaasti taistella kokouksien täsmällisesti määrättyä aikana alkamisen puolesta siksi kunnes se on saavutettu tottumukseksi.

Kokousten hedelmälliseen työskentelyyn vaikuttavat jäsenet toistakin tietä. Keskusteluun osaston laadusta riippuu asioiden käsitteilyn jontuisuus ja päätöksien selvyys. Jäsenten tulisi aina muistaa, että pikkuasioista ei maksa vaivaa

kuluttaa osaston yleisen kokouksen aikaa, vaan on ne jätettävä asianomaisen toimikunnan suoritettavaksi. Yleinen toimintaohje riittää toimikunnalle, tarvitsematta satalukuisen jäsenistön ruveta pohtimaan pikkuasiaa yksityiskohtaisesti. Sitävästoin suuriin kysymyksiin on uhrattava aikaa enemmän ja asian tärkeyden mukaisesti käsiteltävä se yksityiskohtaisemmin. Tavallisena ilmiönä kuitenkin havaitsee useampien osastojen kokouksissa, että pieniin asioihin takerrutaan kynsin hampain ja suuret asiat sivuutetaan muutamalla puhevuorolla. Tämä johtuu epäilemättä suurien asioiden tuntemattomuudesta ja pienien asioiden liiankin perusteellisesta tutumisesta. Edellisen voi korjata syventymällä suurempiin asioihin sanomalehden ja kirjallisuuden avulla ja jälkimmäisen hillitsemällä puhumisintoa. Jos tämä muistetaan, niin työkokouksien ajaksi riittää hyvin runsaasti kolme tuntia, voipa supistua tuntuvasti siitä allekin. Tällöin myöskään eivät kaikenlaiset hammastelut pääse juurtumaan jäsenistön keskuudessa, sillä suurissa asioissa on muutakin puhumista, tarvitsematta hammastella, jotavastoin pienissä asioissa ei riitä puhumista ilman sitä.

Mutta jäsenten ohella vaikuttaa työkokouksen hedelmälliseen työskentelyyn kokouksen virkailijajakin, joita tavallisemmin ovat puheenjohtaja, pöytäkirjuri ja organiseraaja eli esittelijä. Muutamia poikkeuksia lukuunottamatta on yleisenä tapana valita puheenjohtaja kuhunkin työkokoukseen aina kokouksen alussa. Tämä tapa on kai johtunut alkuaan joidenkin kansanvaltaisuusperiaatteiden ajamisesta ja halusta opettaa jäseniä puheenjohtajiksi. Mutta kokemus on osottanut, että niin edellisessä

kuin jälkimmäisessäkin suhteessa pahasti petytään. Mitään kansanvallan voittoja ei saavuteta sillä, vaikka joka kokouksessa puheenjohtajaa vaihdetaankin, eikä myöskään sillä sanottavasti opeteta jäseniä puheenjohtajiksi, kun ei jälestä seuraa puheenjohtajana toimineen seikkaperäinen arvostelu. Pitkemminkin puhujaseurassa voidaan tämä opetus suorittaa monta vertaa suotuisemmilla tuloksilla.

Sitävastoin tästä tavasta on monia haitallisia seurauksia. Kun joka kokouksessa aina valitaan uusi puheenjohtaja, niin hän ei kerkiä saamaan sitä tottumusta, jota ehdottomasti vaatii varsinkin suurempien osastojen työkokouksien johtaminen. Siitä johtuu sangen usein turhaa ajankulua ja tarpeetonta väittelemistä puheenjohtajan ja kokouksen osanottajien välillä. Tilapäisesti puheenjohtajana toimiva ei tunne eikä tarvitse muistaa asioiden kaikkia puolia, varsinkin niitä mitä jo aikaisemmissa kokouksissa on käsitelty, josta johtuu taaskin tarpeetonta ajankulua tarpeettoman keskustelun muodossa. Eikä tottumaton puheenjohtaja osaa vaatia keskustelijoilta sitä täsmällisyyttä keskusteluissa, jota useinkin asiat vaatisivat. Äänestysten suorittamisessa joutuu tällainen puheenjohtaja ymmälle, kun on useampia eri ehdotuksia äänestettävänä. Usein ratkaistaan asiat alkeellisemmän kokoustavan mukaisesti, jossa ei suinkaan kansanvalta pääse ratkaisijaksi, vaan vähemmistö ratkaisee kysymyksen. Ja se tapahtuu siten, että jos on esim. kolme ehdotusta asian ratkaisuksi, niin puheenjohtaja esittää äänestettäväksi kaikki ne rinnakkain ja julistaa voittaneeksi sen, joka on saanut enimmän ääniä. Olettakaamme, että kokouksessa on 100 osanottajaa ja ne kaikki otta-

vat äänestykseen osaa. Ehdotus no. 1 saa 25 ääntä, ehdotus no. 2 saa 35 ääntä ja ehdotus no. 3 saa 40 ääntä. Tällöin tulee ehdotus no. 3 voittamaan, vaikka sitä on kannattanut vain 40 jäsentä 60 sitä vastustaisissa. Onko tämä todellisen enemmistön päättämistä?

Oikea päättämistapa on sellainen, että aina äänestyksessä pannaan kaksi ehdotusta vastakkain ja niistä voittanut asetetaan kolmatta ehdotusta vastaan ja edelleen samalla tavalla siksi kun kaikki ehdotukset on läpikäyty. Mutta tässä tulee kysymykseen puheenjohtajan taito. Ei ole samantekevä missä järjestyksessä äänestys suoritetaan, jollei haluta tehdä äänestäjille vääryyttä. Esitykset täytyy asettaa sillä tavalla vastakkain, että hävinneet voivat äänestää aina lähimpänä olevaa esitystä. Jollei puheenjohtaja osaa tällaista ehdotelmaa tehdä niin syntyy kiusallinen ja pitkälle venyvä riita äänestysesityksestä. Ja siinä usein menevät jäsenet niin sekasin, että päätös tulee epäonnistunut ja siitä riittää väittelemistä vielä seuraavissakin kokouksissa.

Näiden kokemusten perusteella pitäisi jo ottaa käytäntöön käytännöllisempi ja osastojen toimintaa hyödyttävämpi tapa ja valita vakainainen puheenjohtaja osastojen työkokouksia varten samaten kuin muutkin virkailijat. Se voisi olla samalla johtokunnan puheenjohtaja, jolloin ei tarvittaisi sitä valita erikseen kuten nykyisellään ollen monissa osastoissa tehdään.

Pöytäkirjurin tehtävä on myös sangen tärkeä ja vastuunalainen. Se työ tulisi suorittaa siten, että se kestäisi arvostelun vielä vuosienkin kuluttua. Usein näet joudutaan vanhoja päätöksiä penkomaan ja jos ne on aikanaan huonosti kokoonpanttu, niin ne voivat aiheut-

taa monenlaista tulkintaa. Huono pöytäkirjuri voi jokaisessa kokouksessa synnyttää suukopua. Jos hän huolimattomasti merkitsee kokouksen päätökset pöytäkirjaan, niin menee seuraavassa kokouksessa pitkä aika pöytäkirjan oikomisessa. Vielä on erikseen mainittava, että varsinkin laillistettujen osastojen pöytäkirjat tulisi kirjoittaa aina sellaiseen sanamuotoon, joka pitää kutinsa lain edessä, sillä muutoin voivat osastot omaisuksiensa tähden joutua vuosia vanhoista päätöksistä selkkauksiin kuten järjestössämme valitsemme rettelöiden vuoksi on erälle osastoille käynyt.

Niissä osastoissa, missä organiseraajaa käytetään asioiden esittelijänä, on organiseraajan tehtävä myös arkaluontoinen. Hänen tulee ennen kokousta joko johtokunnan tai agitatsioonitoimikunnan kanssa — eri osastoissa kuuluu tehtävä eri toimikunnille — suunnitella esitettävien asioiden järjestys ja jos suinkin mahdollista valmistaa ne asianmukaisilla selostuksilla puolelta ja toiselta. Kokouksen työtä helpottaa, jos organiseraaja esittää asian lyhyesti ja selvästi ja samalla osottaa mitä näkökantoja siinä on otettava jo keskustelun alussa huomioon. Tällöin ei tarvitse asiasta keskustella niin yksityiskohtaisesti tullakseen se jäsenistölle selviöksi kuin päinvastaisessa tapauksessa. Hyvä tapa olisi myös se, että organiseraaja, tai olipahan kuka tahansa asioiden esittelijänä, vaatisi asiaa esittävältä toimikunnalta, alaosastolta, tai yksityiseltä lyhyen selostuksen asian eripuolista. Jollei sellaista ole tilaisuus esittäjältä saada, niin tulisi asiaa kypsyttää joko asianomaisen toimikunnan tai esittelijän. Tällainen tapa jouduttaa asian käsittelyä, eikä se johda mihinkään

paasimaisuuteen, kun jäsenistö seura asiaa. Jos sellaista tapahtuisi, niin voihan sen jäsenistö helposti oikaista.

Ohjelmakokoukset.

Ohjelmakokouksilla on kolmenlainen tarkoitus: agiteerata uusia jäseniä, olla puoluevalistus- ja yleisenä sivistystilaisuutena sekä vanhoille jäsenille että myös uusille tulokkaille ja valmistaa jäsenistöä kohottavia huvittelutilaisuuksia. Näissä tarkoituksissa koitetaan järjestää ohjelmakokouksien ohjelma mahdollisimman tarkoitustaan vastaavaksi. Ohjelmistoon kuuluu puheet, lausunto, laulaminen, soitto, keskustelu, y. m. s. Tärkeintä tällöin on se, että jokainen ohjelman suorittaja ensin valitsee esitettävänsä mahdollisimman suurella huolella, pitäen silmällä ohjelmakokouksien tarkoitusta, eikä missään tapauksessa alennu valitsemaan esitettäväkseen sellaista, joka tavalla tai toisella alentaa läsnäolijoiden puoluekatsoimusta tai moraalialia, ei sittenkään vaikka se ajattelemattomampaa ainesta huvittaisikin. Senjälkeen on esitys huolella valmistettava, sillä huonosti esitetty ohjelma on pahempaa kuin jos ei mitään ohjelmaa esitetä. Pienemmissä osastoissa missä on tilaisuus arvostella ohjelman suorittajia, voidaan epäkohta helposti korjata, jotavastoin suurissa osastoissa, joiden ohjelmakokouksissa käy huoneen täydeltä osanottajia ei voi tulla arvostelu käytäntöön. Niissä täytyy jäsenten itsearvostelua ja ehkä sanomalehtiarvostelulla lisäksi päästä suutisiin tuloksiin. Kuta paremmin esitykset kullakin kerralla valmistetaan, sitä enemmän esittäjät kehittyvät yleisön mukana ja se ei ole vähäinen hyöty toiminnallemme.

Tällaisen toiminnan kautta seura edellämainittujen etujen ohella vielä eräs, nousevalle luokalle ominainen etu, ja se on se, että nouseva luokka luo sillä itselleen vähitellen luokkapyrkimyksiensä mukaisen sivistyksen kaikkine eri taiteellisine puolineenkin. Tällä näet edistetään köyhälistön oman kulttuurin luoja, jolloin ei tarvitse aina esittää porvariston valmistamaa taidetta ja muuta huvitusta.

Näitä seikkoja onkin pidetty silmällä ainakin Idän suurimmissa osastoissa. Sensijaan on useissa paikoissa jäänyt toinen puoli ohjelmakokouksista miltei unholaan. Ja se on keskustelu. Kuten jo edellä on käynyt selville, on osastojen työkokouksissa niin viljalti asioita käsiteltävänä, että ei ole aikaa periaatteellisten ja menettelytapakysymysten yksityiskohtaiseen jauhamiseen, lukuunottamatta sitä, milloin jonkun erikoisen asian yhteydessä sellaista tapahtuu. Mutta se ei riitä. Jäsenten valistuminen vaatii useammin tämän luontoisten kysymysten käsittelyä.

Keskustelukysymykset tulisi niin ikään huolella valmistaa. Agitatsionitoimikunnan tulisi jo ennakolta valita alustaja ja jos mahdollista kaksikin, jotka sopimuksen mukaisesti alustaisivat kysymyksen päinvastaisilta puolilta. Keskustelupääsisi silloin heti alkuun ja muodostuisi se koko yleisöä miellyttäväksi. Keskustelun lopussa pitäisi päästä aina selvään tulokseen, joka selvydellään selvittäisi läsnäolijoiden ennen ehkä epäselviä käsityksiä asiasta.

Asiata tietysti edistää, jos ohjelmakokouksiin valmistetaan n. s. nyrkkilehti, kuten eräissä osastoissa on tapana. Sen välityksellä ovat jäsenet tilaisuudessa kehittämään mielipiteittensä esittämistä kirjallisessa muodossa ja senkautta

kehittyä sanomalehtikirjeenvaihtajia.

Sanalla sanoen, kunnollisesti järjestettynä ja ankaraa itsearvostelua käyttäen muodostuvat ohjelmakokoukset mitä arvokkaimmiksi välineiksi luokkataistelussamme. Jokaisessa osastossa pitäisi niitä järjestää ja missä ei vielä käsitetä niiden arvoa, tulisi ylempien organien vaikuttaa osastojen jäseniin siten, että nekin oivaltaisivat tämän tärkeän toimintamuodon ar-

von. Tällaisia kokouksia pitäisi pitää vähintään kerran kuussa, eikä enempää kuin kahdesti kunakin kuukautena. Jos ohjelmakokouksia pidetään kovin harvoin, eivät ne tuota toivottuja tuloksia ja taas liian usein pidettynä ne menettävät yleisön silmissä arvonsa. Molempia äärimmäisyyksiä tässäkin asiassa pitäisi siis välttää.

Seuraavassa osastojen toimikuntien ja alaosastojen toiminnasta.

W. B.

Äidilleni

Kirj. Elin N. Kautonen

Ain' säälly mielessäni aatos hellä:
Se kuvasi on, äiti armain mun!
Saan muistoissani joskus lämmitellä
eläen entishetket kansa sun.

Sa hellit, huolehdit ja hoivasit
Ja nostit silloin, kun ma korpastaui.
Mua äidin lemmelläsä suojelt
Ja silmistäsi lämmön kieltä lu'in.

Niin olit aarre köyhän kotimajan.
sa siellä lahjoit ensi onnen murut
ja lohdit lapsillesi kukka-ajan, —
sinäpä ne yksin kannoit surut.

Kun kiertämähän lähdin maailmata,
sleluusi se silloin kovin koski;
sa stunasit ja neuvolt matkaajata.
Sairuan kalvus oli äidin poski...

On monta pitkää hämär'-vuotta vierryt,
niies' tuskaa tuntenut oon monen monta;
on mont' kaipuun kyynel silmään kierryt
muistaisani sua — unohtumatonta.

Oi äiti! Nähenkö ma sua vielä kerta
ennenkuin saavutat sen syvän rauhan,
kun osas' soutanut oot elon merta
ja osakses' saat ikklevon lauhan...?

